

[Startside](#) > ... > [Dine Rettigheder](#) > [Ofre For Forbrydelser](#) > [Ofres Rettigheder I Hvert Enkelt Land](#) > 2 - MINE
RETTIGHEDER UNDER RETSSAGEN

2 - MINE RETTIGHEDER UNDER RETSSAGEN

[Hvordan kan jeg blive involveret i retssagen?](#)

[Hvad er mine rettigheder som vidne?](#)

[Jeg er mindreårig. Har jeg særlige rettigheder?](#)

[Kan jeg få retshjælp?](#)

[Hvordan kan jeg blive beskyttet, hvis jeg er i fare?](#)

[Hvordan kan jeg kræve erstatning hos gerningsmanden eller få godtgørelse fra staten?](#)

[Er der muligheder for at indgå forlig/mægling eller at påbegynde mediation mellem mig og gerningsmanden?](#)

[Jeg er udlænding. Hvordan sikres mine rettigheder og interesser?](#)

[Yderligere oplysninger](#)

Hvordan kan jeg blive involveret i retssagen?

Som skadelidt eller [civil part i forbindelse med en straffesag](#)¹ (*partie civile/burgerlijke partij*) vil du blive skriftligt informeret om datoen for retsmødet. Hvis du ikke har gjort det endnu, kan du stadig fremsætte et civilt krav for straffedomstolen på dette stadium. Det kan du gøre når som helst, indtil de sidste anbringender er fremsat. Hvis du ikke har en advokat og ønsker at fremsætte et civilt krav under retsmødet, skal du gøre følgende:

- møde op i retten på det angivne tidspunkt
- melde din ankomst til en ansat ved retten (*huissier de justice/zittingsdeurwachter*) og forvisse dig om, at du er i den rigtige retssal
- træde frem, når dommeren nævner navnet på den anklagede, som du ønsker erstatning fra
- fremsætte dit krav over for retten samt udlevere al dokumentation for den lidte skade
- udlevere en kopi af kravet til anklagedes advokat
- selv beholde de originale dokumenter
- dommeren kan bede om yderligere oplysninger og vil derefter formelt notere dit erstatningskrav.

Retsmøder er normalt åbne for offentligheden. Det betyder, at enhver, der er over 14 år, kan overvære sagen. Dine venner, naboer og familiemedlemmer, journalister og enhver anden interesseret person har derfor ret til at være til stede i retssalen. Retsmøder afholdes kun i særlige tilfælde (f.eks. i sager om seksuelle overgreb) for lukkede døre. Det betyder, at borgerne og medierne ikke har ret til at opholde sig i retssalen. Du kan bede retten om, at retsmødet afholdes for lukkede døre. Dette er udtrykkeligt tilladt ved lov, hvis sagen omfatter ofre for visse former for seksuelle overgreb, såsom voldtægt eller blufærdighedskrænkelser. Retten kan også beslutte, at mødet skal holdes for lukkede døre for at beskytte en mindreårigs interesser eller parternes ret respekt for privatlivets fred. Domsafsigelsen er altid offentlig.

Hvis du ønsker at få erstatning i forbindelse med en sag ved en straffedomstol (dvs. at du fremsætter et civilt krav under straffesagen), skal du bevise den skade, du har lidt. Retten vurderer dit civile krav ved retssagens slutning. Du skal være repræsenteret under sagen. Hvis du ønsker at undgå direkte kontakt med den anklagede, kan din advokat møde på dine vegne (det er ikke muligt at nægte sagsøgte at være til stede i retssalen). Det eneste tidspunkt, hvor du skal møde op personligt, er, når du indkaldes som vidne.

Du kan ikke selv fremsætte erstatningskrav under straffesagen.

Hvad er mine rettigheder som vidne?

Hvis du har afgivet forklaring under efterforskningen, vil du ikke rutinemæssigt blive bedt om at bekræfte din forklaring i retten. En undtagelse er, hvis sagen skal for et [nævningeting](#)² (*cour d'assises/hof van assisen*).

Hvis du indkaldes til personligt at møde frem og er omfattet af en beskyttelsesforanstaltning, eller hvis du ikke er i landet, kan du besvare spørgsmål via en video- eller telefonkonference. Din stemme kan om nødvendigt blive forvrænget og dit ansigt skjult.

Som vidne har du ret til en godtgørelse bestående af et fast beløb (vidnegodtgørelse) og godtgørelse for rejseudgifter pr. kilometer (rejsegodtgørelse). For at få vidnegodtgørelse skal du kontakte justitskontoret (*greffe/griffie*) ved den ret, hvor du har afgivet forklaring, og her fremvise rettens indkaldelse og identitetspapirer. Du kan få udbetalt din godtgørelse med det samme ved henvendelse i kontorets åbningstid.

Jeg er mindreårig. Har jeg særlige rettigheder?

Som mindreårig er du beskyttet mod at få afsløret din identitet. Enhver offentliggørelse eller formidling af fotos, tegninger eller andet materiale, der kan afsløre din identitet, er forbudt.

Hvis din afhøring er blevet optaget på video, skal du ikke længere møde personligt frem, medmindre retten beslutter, at det er nødvendigt for at finde frem til sandheden. I så fald skal retten bestemme, at du skal møde personligt frem, og skal så begrunde denne beslutning. Du kan bede retten om at afholde retsmødet for lukkede døre. Dette er udtrykkeligt tilladt ved lov, hvis du har været udsat for visse former for seksuelle overgreb, såsom voldtægt eller blufærdighedskrænkelser. Retten kan også beslutte, at mødet skal holdes for lukkede døre for at beskytte en mindreårigs interesser eller parternes ret til respekt for privatlivets fred.

Kan jeg få retshjælp?

Hvis du har fremsat et civilt krav som civil part under en straffesag, kan du vælge at overvære retsmødet eller at lade sig repræsentere af en advokat.

Med henblik på indledende rådgivning kan du kontakte det såkaldte team for primær juridisk bistand (*aide juridique de première ligne/juridische eerstelijnsbijstand*), hvis advokater yder gratis rådgivning på bestemte tidspunkter på bestemte dage og om nødvendigt kan henvise dig til forskellige særtjenester. Konsultationerne finder sted i retsbygninger, på fredsdommerkontorer, juridiske rådgivningskontorer, hos kommunalforvaltninger osv. Der findes juridiske rådgivningskontorer (*maisons de justice/justitieuizen*) i alle retskredse (kontaktoplysninger kan fås på [fransk](#) eller [nederlandsk](#)), eller du kan kontakte en [støttetjeneste for ofre](#).

For at få detaljeret juridisk rådgivning, bistand og repræsentation skal du henvende dig til en advokat. Afhængigt af din indkomst kan hele eller dele af denne bistand være gratis og ydes under ordningerne for såkaldt sekundær juridisk bistand. En række kategorier af personer i bestemte situationer, f.eks. mindreårige eller personer med et mentalt handicap, har altid ret til gratis advokatbistand.

Hvis du ansøger om at få sekundær juridisk bistand, skal du kontakte [retshjælpskontoret](#) (*Bureau d'Aide Juridique/Bureau voor Juridische Bijstand*), som findes ved alle domstole. Du skal fremlægge dokumentation for, at du enten henhører under en af de særlige kategorier, eller at du har en lav nettoindtægt. Kontoret træffer inden for fjorten dage beslutning om, hvorvidt din ansøgning kan imødekommes og sender dig kontaktoplysninger om din beskikkede advokat. Du kan også spørge en advokat efter dit eget valg, om den pågældende vil arbejde under ordningen med sekundær juridisk bistand. Hvis advokaten indvilliger heri, kontakter denne retshjælpskontoret på dine vegne for at få godkendt din ansøgning.

Hvis du har en lav indtægt, kan du i visse tilfælde også bede om at blive fritaget fra at betale visse sagsrelaterede gebyrer (f.eks. udgifter til fogeden og til kopier af dokumenter) i henhold til retshjælpsordningen. For at få retshjælp skal du indgive en ansøgning til retshjælpskontoret ved den straffedomstol, der behandler sagen. Hvis du allerede er civil part i en straffesag (se nedenfor), kan du indgive ansøgningen skriftligt eller mundtligt til den straffedomstol, der behandler sagen.

Du rådes også til at gennemgå dine forsikringspolicer for at undersøge, om din forsikring dækker omkostninger til retssager. Kontakt din forsikringsagent.

Under retssagen kan du få hjælp af medarbejderne på det juridiske rådgivningskontor eller en støttetjeneste for ofre.

Hvordan kan jeg blive beskyttet, hvis jeg er i fare?

Hvis du er i fare under straffesagen, og anklagemyndigheden har tildelt dig hel eller delvis anonymitet under efterforskningen, kan du besvare spørgsmål under retssagen via en telefon- eller videokonference. Din stemme kan om nødvendigt blive forvrænget og dit ansigt skjult.

Hvis du skal møde op i retten som vidne og ikke har afgivet forklaring under efterforskningen, kan dommeren bestemme, at din identitet ikke må fremgå af retsbogen.

Hvis du er offer for voldtægt eller et seksuelt overgreb, vil din identitet ikke blive afsløret i medierne. Enhver offentliggørelse eller formidling af fotos, tegninger eller andet materiale, der kan afsløre din identitet, er forbudt.

Hvis den anklagede ikke er varetægtsfængslet, og du ikke ønsker at komme i direkte kontakt med den pågældende før retsmødets start, rådes du til at kontakte medarbejderne på et juridisk rådgivningskontor. Nogle retsbygninger har særlige venteværelser for ofre for at undgå en sådan kontakt.

Hvordan kan jeg kræve erstatning hos gerningsmanden eller få godtgørelse fra staten?

Hvis du ønsker økonomisk erstatning ved en straffedomstol, skal du fremsætte et civilt krav i forbindelse med straffesagen. I processkriftet anfører du alle de former for skade, du har lidt, såsom fysiske skader og dermed forbundne omkostninger, immaterielle og materielle skader (f.eks. tabt arbejdsfortjeneste, at du skal gå et år af din uddannelse om, tab af beskæftigelse og beskadigelse af køretøj og beklædning), begravelsesudgifter o.l.

Hvis den pågældende kendes skyldig, træffer strafferetten afgørelse om dit civile krav og bestemmer, at du har ret til erstatning. Derefter vurderer retten indholdet af erstatningskravet.

Hvis du uanset årsagen ikke deltog i straffesagen, kan du vælge at gøre dit krav gældende ved de civile domstole. Denne mulighed har du også, hvis anklagemyndigheden beslutter at henlægge sagen. Du rejser dit civile krav ved den civile domstol ved at indstævne den person, der har forårsaget skaden, medmindre alle parter er rede til frivilligt at give møde. Når et forsikringsselskab er inddraget i sagen (f.eks. efter en trafikulykke), kan du også indstævne dette. Proceduren ved de civile domstole adskiller sig grundlæggende fra proceduren ved straffedomstolene. Du skal f.eks. selv bevise, at den anden part er ifaldet erstatningsansvar. Det kan du gøre ved at fremlægge kopier af beviserne fra straffesagen, også hvis sagen er blevet hævet. Hvis straffesagen endnu ikke er afsluttet, kan den civile domstol først træffe sin afgørelse, når der er afsagt dom i straffesagen. Den civile domstol er bundet af straffedomstolens afgørelse. Husk på, at der også er udgifter forbundet med at fremsætte et civilt krav.

Hvis anklagemyndigheden har foreslået, at sagen afsluttes (mindelig løsning eller mægling i straffesager), er dette en anden måde, hvorpå du kan opnå erstatning fra gerningsmanden. Du kan også få erstatning fra gerningsmanden ved hjælp af retsmægling. Du får f.eks. erstatning i de fleste sager, hvis anklagemyndigheden foreslår gerningsmanden mægling i straffesager eller en mindelig løsning.

Det er ikke altid muligt at få erstatning fra gerningsmanden (denne kan måske ikke identificeres eller tilbageholdes) eller at få fuld erstatning fra et forsikringsselskab. Hvis du har været offer for en overlagt voldshandling, kan du under visse omstændigheder få erstatning fra staten. Du kan få flere oplysninger om dine muligheder for at få erstatning fra staten på Det Europæiske Retlige Netværks informationssider om erstatning til ofre i Belgien (findes på [fransk](#), [nederlandsk](#), [tysk](#) og [engelsk](#) og også på andre sprog).

Hvis den anklagede kendes skyldig, skal den pågældende betale dine omkostninger til det civile søgsmål, hvilket omfatter en del af din advokats salær. Retten udmåler erstatningsbeløbet i selve dommen.

Hvis retssagen blev indledt, fordi du anlagde et civilt søgsmål direkte mod den anklagede eller indgav en anmeldelse ledsaget af et civilt krav, og den anklagede frikendtes, kan retten pålægge dig at betale alle eller en del af statens og anklagedes omkostninger.

Er der muligheder for at indgå forlig/mægling eller at påbegynde mediation mellem mig og gerningsmanden?

Du kan anmode om genoprettende mægling (*médiation réparatrice/herstelbemiddeling*) på ethvert tidspunkt under sagen, dvs. før den kommer for retten, mens retten behandler den, og efter at dommen er afsagt. Genoprettende mægling gennemføres adskilt fra straffesagen og træder ikke i stedet for denne. De retslige myndigheder har derfor stadig ansvaret for enhver beslutning, der involverer strafferetlig forfølgelse, domfældelse og fuldbyrdelse af straf.

Det er ikke staten, men to almennyttige organisationer, som står for genoprettende mæglings, nemlig [Suggnomè](#) i Flandern og [Médiante](#) i Vallonien. De har lokale afdelinger i hver retskreds.

En aftale, der indgås som følge af genoprettende mægling, er fortrolig og fremsendes kun til retten, hvis begge parter giver deres samtykke. Det skal fremgå af dommen, at mægling har fundet sted, men dommeren er ikke forpligtet til at tage hensyn til aftalens indhold.

En dommer ved ungdomsdomstolen kan bestemme, at der skal gennemføres genoprettende mægling eller en gruppekonference (*herstelgericht groepsoverleg (hergo)/concertation restauratrice en groupe*).

Jeg er udlænding. Hvordan sikres mine rettigheder og interesser?

Hvis du har anlagt et [civilt søgsmål under straffesagen](#)¹ eller er vidne, men ikke taler det sprog processproget, bliver der udpeget en tolk. Processkrifter kan dog ikke oversættes gratis.

Yderligere oplysninger:

- Lov af 1. august 1985 om skattemæssige og andre foranstaltninger – på [nederlandsk](#) og [fransk](#)
- Lov af 8. april 1965 om beskyttelse af unge, navnlig ansvar for mindreårige, der begår en strafbar handling samt genopretning af skade forårsaget af denne handling – på [fransk](#) og [nederlandsk](#)
- Forfatningen – på [nederlandsk](#) og [fransk](#)
- Strafferetsplejeloven – på [nederlandsk](#), [fransk](#) og [engelsk](#)
- Retsplejeloven – på [nederlandsk](#) og [fransk](#)
- Kongeligt dekret af 28. december 1950 om generelle bestemmelser for omkostninger ved håndhævelsesforanstaltninger.

Noter:1. Civil part i en straffesag: Du kan indgive et civilt krav for straffedomstolen på et hvilket som helst tidspunkt under straffesagen, også hvis du ikke har anmeldt forbrydelsen til politiet. Ud over et offers almindelige rettigheder giver din status som civil part i en straffesag også ret til at:

- fremsætte erstatningskrav
- forelægge din sag for retten
- få godtgjort omkostninger ved sagens afslutning og
- anmode om tolkebistand under retssagen.
- Hvis dit civile søgsmål kan antages til realitetsbehandling og er begrundet, får du også en række rettigheder under straffesagen, uden at du behøver indgive en anmodning om anerkendelse af din status som forurettet til retten med henblik på dommens fuldbyrdelse.

Du kan registrere dig som civil part i forbindelse med en straffesag via en hasteerklæring, hvis anklagemyndigheden allerede har rejst sagen. Du kan gøre dette, når som helst under efterforskningen og selve retssagen, men ikke i appelfasen. Hvis lovovertrædelsen er mindre alvorlig (*contravention/overtreding*) eller har karakter af en forseelse (*délit/wanbedrijf*), kan du fremsætte et civilt krav for undersøgelsesdommeren, som så er forpligtet til at iværksætte en retslig efterforskning. Det bemærkes, at undersøgelsesafdelingen stadig, når efterforskningen er afsluttet, kan beslutte, at der ikke er beviser nok til, at der kan rejses tiltale mod gerningsmanden. Hvis du ønsker at få erstatning, skal du bevise, at du har lidt skade. Retten vil vurdere, om din begæring kan imødekommes, og enten tiltræde den eller afvise den. Som civil part under en straffesag har du ret til at fremsætte kravet for rettens anklageafdeling, hvis den retslige efterforskning stadig pågår et år efter dens iværksættelse. Denne mulighed giver dig indirekte kontrol over efterforskningsprocessen.

2. Nævningedomstol Nævningedomstolen (kontaktoplysninger findes på [nederlandsk](#) og [fransk](#)) er en midlertidig strafferet, som kan sættes i alle provinser og i Bruxelles. Nævningedomstole behandler alle alvorlige forbrydelser (crimes/misdaden, dvs. mord og andre alvorlige forbrydelser med en strafferamme fra fem år til livstid), politiske lovovertrædelser og overtrædelser begået af pressen (undtagen forbrydelser vedrørende racisme eller fremmedhad). Til forskel fra en permanent domstol skal nævningeretten sættes for hver ny sag. Retsformanden er en dommer ved appeldomstolen. Formanden bistås af to dommere fra retten i første instans. Nævningetinget består af 12 medlemmer af offentligheden, som udtages ved lodtrækning, og højst to tredjedele af de oprindelige medlemmer må være af samme køn. Medlemmerne af nævningetinget skal have stemmeret og fulde borgerlige og politiske rettigheder, de skal være 28-65 år, kunne læse og skrive og ikke være blevet idømt en fængselsdom på over fire måneder eller samfundstjeneste i over 60 dage. Nævningetingetalene træffer kun afgørelse om skyldsspørgsmålet. Straffen udmåles af nævningetinget og juridiske dommere i fællesskab. Kun formalitetsspørgsmål (og ikke realitetsspørgsmål) i forbindelse med domme afsagt af nævningedomstolen kan appelleres til kassationsdomstolen.

■ Sidste opdatering: 03/07/2025

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.